

**แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4
กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2**
**GUIDELINES FOR DEVELOPING LEARNER-CENTERED LEARNING MANAGEMENT
FOR TEACHERS BASED ON THE FOUR ARIYASACCA PRINCIPLE OF THE BAN KRAWT
SCHOOL GROUP 2, UNDER THE BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

¹อริยศักดิ์ โพธิ์ไทร Ariyasak Phosai ²ประวิทย์ ชัยสุข Prawit Chaisuk

³สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: ariyasakphosai@outlook.com

Article Received: July 31, 2026. Revised: September 27, 2026. Accepted: September 29, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู 2) เพื่อศึกษาวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยที่เป็นครู จำนวน 112 คน วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) วิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ (1) หลักสูตรและแผนการสอน พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลาง และออกแบบแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย (2) สื่อและเทคโนโลยี นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้และการสืบค้นข้อมูล (3) การมีส่วนร่วม ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ (4) การประเมินผล ตรวจสอบเครื่องมือก่อนใช้ เน้นการวัดผลตามสภาพความเป็นจริง และนำผลลัพธ์ที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 (1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ นำหลักสูตรไปใช้ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม (2) ด้านวิธีการสอน จัดทำแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน (3) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ ทั้งในด้านการสืบค้นข้อมูลและผลิตสื่อการสอน รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (4) ด้านการวัดและประเมินผล ออกแบบและใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง เน้นการวัดผลตามสภาพจริง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขการสอนและหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, หลักอริยสัจ 4, การพัฒนาหลักสูตร

Abstract

This research article aims to: 1) study the conditions of teachers' learner-centered learning management; 2) study the methods for developing teachers' learner-centered learning management based on the Four Ariyasacca principles (The Four Noble Truths); and 3) propose guidelines for developing teachers' learner-centered learning management based on the Four Ariyasacca principles. This study employed a mixed-methods research design. The quantitative research used questionnaires administered to a sample of 112 teachers, and the data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research was conducted through interviews with 7 key informants, and the data were analyzed using content analysis.

The research findings revealed that: 1) The overall condition of teachers' learner-centered learning management was at a high level. 2) The methods for developing teachers' learner-centered learning management based on the Four Ariyasacca principles comprise four areas: (1) Curriculum and lesson plans: developing from the core curriculum and designing student-centered lesson plans using diverse techniques; (2) Media and technology: integrating innovation and technology to facilitate learning and information retrieval; (3) Participation: promoting collaboration among learners, parents, and the community to maintain and utilize learning resources both inside and outside the school; and (4) Evaluation: verifying tools prior to use, focusing on authentic assessment, and utilizing the results to continuously improve teaching. 3) The guidelines for developing teachers' learner-centered learning management based on the Four Ariyasacca principles comprise four aspects: (1) Curriculum creation and development: teachers must possess the knowledge and understanding to analyze, implement, evaluate, and appropriately improve the curriculum through participatory processes; (2) Teaching methods: designing learner-centered lesson plans and instructional activities by selecting diverse and appropriate teaching techniques; (3) Media and learning resources: applying technology and innovation for both information retrieval and instructional media production, as well as fostering cooperation among learners, parents, and the community; and (4) Measurement and evaluation: designing and utilizing a variety of assessment tools, verifying their quality before actual application, emphasizing authentic assessment, and applying the results to further improve teaching and the curriculum.

Keywords: Learner-Centered Learning Management, The Four Ariyasacca Principles, Curriculum Development

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 22 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดมหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดทำคู่มือนี้ขึ้น เพื่อให้อาจารย์ได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) มาตรา 43 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน ให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏตาม มาตรา 9 (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สารของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การจัดการเรียนรู้ที่ยอมรับบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกันและทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ควรมีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน 2) เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และ 3) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดการบรรยากาศ กิจกรรม สื่อสถานการณ์ ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้จักผู้เรียนอย่างรอบด้านและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบหรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียน สำหรับในการจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้อาจทำได้หลายวิธีการและหลายเทคนิคแต่มีข้อควรคำนึงว่าในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งแต่ละเรื่องได้เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนในเรื่องต่อไปหรือไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้เลือกหรือตัดสินใจในเนื้อหาสาระที่สนใจเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543) การจัดการเรียนรู้นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จ เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ (ชนาธิป พรกุล, 2554)

อริยสัจ 4 เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนาซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และนำมาสั่งสอนเป็นแนวทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วยทุกข์ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ ความไม่สมหวังสมทัย เหตุแห่งทุกข์ เช่น ความอยาก ความยึดติด นิโรธ ความดับทุกข์ หรือภาวะที่พ้นจากทุกข์มรรค หนทางไปสู่ความดับทุกข์ เช่น การมีศีล สมาธิและปัญญา ในบริบทของการจัดการเรียนรู้นั้น หลักอริยสัจ 4 (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2546) สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างลึกซึ้ง โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ทุกข์ (ปัญหาในการเรียนรู้) ผู้เรียนอาจมีความทุกข์จากการไม่เข้าใจเนื้อหา ขาดแรงจูงใจ หรือมีอุปสรรคในการเรียนรู้ สมทัย (สาเหตุของปัญหา) วิเคราะห์ว่าสาเหตุมาจากอะไร เช่นวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสม ความไม่พร้อมของผู้เรียน หรือเนื้อหายากเกินไป นิโรธ (ผลลัพธ์ที่คาดหวัง) วางเป้าหมายของการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ พัฒนาทักษะการคิดอย่าง

เป็นระบบมรรค เป็นแนวทางแก้ไข ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย หรือการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ (สมภพ เอี่ยมสำอางค์, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู วิธีการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน รวม 158 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) โดยมีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 112 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าหมวด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักพุทธธรรม กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 7 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากวารสาร ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.930 6) ปรับปรุง

แก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิถีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2		n = 112 คน			ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1.	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.57	0.54	มากที่สุด	1
2.	ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน	4.21	0.36	มาก	4
3.	ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.39	0.30	มาก	2
4.	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.26	0.44	มาก	3
ภาพรวม		4.36	0.26	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ส่วนด้านที่อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ตามลำดับ

2. วิถีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อประเมินจุดเด่นจุดด้อยในการประเมินแนวทางปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนากิจกรรมในด้านต่างๆ ต่อไป

2.2 การใช้รูปแบบและเทคนิคการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งจะมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

2.3 การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การนำนวัตกรรมในด้านสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งด้านการสืบค้นข้อมูล การผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ ควรจัดให้ผู้เรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือชุมชน ส่งเสริมความร่วมมือกัน และรักษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกสถานที่

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำมาใช้จริง ออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน และนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ต่อไป

3. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีดังนี้

3.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรสามารถวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม รู้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ประเมินและปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร

3.2 ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งจะมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

3.3 ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูนำนวัตกรรมในด้านสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งด้านการสืบค้นข้อมูล การผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ ควรจัดให้ผู้เรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือชุมชน ส่งเสริมความร่วมมือกัน และรักษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกสถานที่

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำมาใช้จริงออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน และนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ภาพรวมสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก รายด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร รองลงมา รายด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และลำดับสุดท้าย ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชญา พันธุ์เดช (2563) พบว่า ความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมาก

ไปหาน้อย ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การวัดและประเมินผล 3) การใช้รูปแบบและเทคนิคการสอน 5) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ และสามารถอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอำตัน สาอู (2564) ที่พบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถาน ศึกษาในอำเภอสุคิรินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ช่วยพิทลุง (2564) ที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เครือข่ายศิลาธาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการพัฒนาหลักสูตร วางแผนกำหนดเป้าหมาย การจัดการชั้นเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มีการใช้นวัตกรรม สื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องในทุกระดับ ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.3 ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสรียญา มารศรี (2566) ที่พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์รายวิชาภาษาอาเซียนของ สถาบันภาษาวิทยาเขตขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านระบบบริหารจัดการรายวิชา แนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์รายวิชา ภาษาอาเซียนของสถาบันภาษาวิทยาเขตขอนแก่น ควรใช้กลยุทธ์การสอนแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการต่างๆ และระหว่างการเรียนรู้ การสอนออนไลน์ต้องตั้งกฎกติกาอย่างชัดเจน

1.4 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรมัย อินอ่อน (2565) พบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ การติดต่อสื่อสาร โครงสร้างองค์กร และภาวะผู้นำ

2. ผลการศึกษาวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ 1) หลักสูตรและแผนการสอน พัฒนาจากหลักสูตรแกนกลาง และออกแบบแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย 2) สื่อและเทคโนโลยี นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้และการสืบค้นข้อมูล 3) การมีส่วนร่วม ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ 4) การประเมินผล ตรวจสอบเครื่องมือก่อนใช้ เน้นการวัดผลตามสภาพความเป็นจริง และนำ

ผลลัพธ์ที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lembo (2010) พบว่า การรวมตัวกันของรูปแบบใหม่นี้เป็นการริเริ่มนำไปสู่หลักสูตรที่ไม่ต่อเนื่อง ถึงแม้จะให้ครูได้อำนาจในการตัดสินใจในการสอนก็ตาม แต่ก็มี การควบคุมจากภายนอกต้องการให้ระดับของคะแนนที่เพิ่มมากขึ้นและในที่สุดมีการเรียกร้องว่ารูปแบบการเรียนรู้สร้างความตึงเครียดของนักเรียนและมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ผลการวิจัยอาจวิเคราะห์ได้ว่าบางที่ต่อการจัดตั้งโรงเรียนแบบความร่วมมือขององค์กรในท้องถิ่นเองและการไม่มีความร่วมมือขององค์กรวิธีการใดที่จะเปลี่ยนโรงเรียนในยุคของการปฏิรูปการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบุญเกิด กนตมโน (ศิริบุตรดา) (2564) พบว่า 1) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ ในสาระพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียน เกิดความสนใจ ตื่นเต้นและมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเป็นอย่างดี 2) การใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ในสาระพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

3. ผลการนำเสนอแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ นำหลักสูตรไปใช้ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม 2) ด้านวิธีการสอน จัดทำแผนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน 3) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ ทั้งในด้านการสืบค้นข้อมูลและผลิตสื่อการสอน รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 4) ด้านการวัดและประเมินผล ออกแบบและใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง เน้นการวัดผลตามสภาพจริง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขการสอนและหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Margonis (2007) พบว่า การเรียนการสอนจะเป็นไปตามธรรมชาติคือการพัฒนาไปในทางที่ดีผู้สอนจึงต้องพิจารณาว่าการจัดการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นจะเป็นประโยชน์สูงสุดและเหมาะสมกับสถานการณ์และเงื่อนไขของผู้เรียนแต่ละคนอย่างไร โดยในงานวิจัยกล่าวถึงบริบททางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจของผู้เรียนแต่ละคนโดยมีการยกตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้นักเรียนในสังคมที่ไม่ใช้ระบบประชาธิปไตยในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rees (2008) พบว่า ความแตกต่างระหว่างผู้ให้คำปรึกษาที่ใช้วิธีการเน้น เด็กเป็นสำคัญกับการให้คำปรึกษาที่ไม่ได้เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้บริการกับผู้รับบริการวัยผู้ใหญ่ การบำบัดรักษาด้วยวิธีการเน้นเด็กเป็นสำคัญนั้นเป็นวิธีการสร้างความสัมพันธ์และการบำบัดรักษาเพื่อนำมาใช้กับเด็กได้ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาการให้คำปรึกษากับ ผู้มารับบริการโดยการใช้วิธีการบำบัดรักษาด้วยวิธีที่เน้นเด็กเป็นสำคัญจะมีผลลัพธ์ของการรักษาที่ดีกว่าการบำบัดรักษาที่ไม่ได้ใช้วิธีการที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้กับผู้มารับบริการวัยผู้ใหญ่อย่างไร

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้ดังนี้ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสามารถวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม รู้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ประเมินและปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการใช้รูปแบบและวิธีการสอน ครูมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งจะมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่หลากหลาย สื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน 3) ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูนำนวัตกรรมในด้านสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งด้านการสืบค้นข้อมูล การผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ ควรจัดให้ผู้เรียนร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือชุมชน ส่งเสริมความร่วมมือกัน และรักษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกสถานที่ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำมาใช้จริงออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน และนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้หลักธรรมเป็นวิธีพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ตามหลักอริยสัจ 4 กลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่

1. ทุภะ (การกำหนดปัญหาในการจัดการเรียนรู้) ครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 ควรเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เช่น ความแตกต่างด้านพื้นฐานความรู้ ความสนใจ ความพร้อมในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยังเน้นครูเป็นศูนย์กลาง

2. สมุทัย (การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา) ครูควรร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ การใช้รูปแบบและวิธีการสอนที่ยังไม่หลากหลาย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ยังไม่เต็มศักยภาพ

3. นิโรธ (เป้าหมายหรือสภาพที่พึงประสงค์) ครูและสถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามศักยภาพ

4. มรรค (แนวทางการพัฒนาและการปฏิบัติ) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้ พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบูรณาการหลักอริยสัจ 4 ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม Active Learning เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลให้หลากหลาย สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูสามารถประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 เป็นกรอบคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน (ทุกข์) การพิจารณาสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ (นิโรธ) และการเลือกใช้รูปแบบและวิธีการสอนที่เหมาะสม (มรรค)

1.2 การใช้รูปแบบและวิธีการสอน สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการลงมือปฏิบัติ การคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

1.3 การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียนบ้านกรวด 2 โดยบูรณาการแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 เข้ากับแผนปฏิบัติการประจำปีและการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและหลักสูตรมีการกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนติดตามผลให้หลักสูตรมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลว่ามีการส่งเสริมการบูรณาการความรู้ข้ามสาระการเรียนรู้หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนและท้องถิ่น สังคมปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). แดทส์: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบุญเกิด กนตมโน (ศิริบุตรดา). (2564). การจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาตามหลักอริยสัจ 4 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116. ตอนที่ 74 ก. (19 สิงหาคม พ.ศ. 2542).
- พัชรมัย อินอ่อน. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสถานศึกษา โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมภพ เอี่ยมสำอาง. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ในการจัดการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์, 20(1), 45–58.
- สรินญา มารศรี. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์รายวิชาภาษาอาเซียน ของสถาบันภาษาวิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และเกณฑ์ประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พี. เอ. ลีฟวิง.

- สุพิชญา พันธุ์เดช. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณี ช่วยพิทลุง. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายศิลาจาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ฮาดัน สาอู. (2564). การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุคิรินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Conbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lembo, L.T. (2010). Preserving Child Centered Education in the era of NCLB: A Case Study of one School's e Efforts. *Dissertation Abstracts International*, 70(7), 200.
- Likert, R. (1967). *Management styles and the human component*. New York: Amacom.
- Margonis, F. (2007). Reconstruction Pragmatism to Address Racial injustice. *Journal of Philosophy of Education*, 41(1), 141-149.
- Rees, B.C. (2008). Adult Client Outcomes: Differences Between Counselors With Education in Child-Centered Play Therapy Versus Counselors Without Education in Child-Centered Play Therapy. *Dissertation Abstracts International*, 68(11), 76.